

تأثیر استفاده از نرم افزارهای آموزشی در تقویت مهارت‌های نوشتاری دانش‌آموزان

The Effects of Using Educational Software on Improve Writing Skills of Students

تاریخ دریافت مقاله: ۹۲/۰۸/۱۳؛ تاریخ پذیرش مقاله: ۹۳/۱۰/۲۳

E. Naziri

H. Ghasempour Moghadam (Ph.D)

الهام نظری^۱

دکتر حسین قاسم پور مقدم^۲

Abstract: This study investigates the effects of using educational software on improving the writing skills of third graders in Kermanshah, Iran. This study was conducted through an experimental method. From the statistical population, four schools were selected as the research sample through random sample. The mean scores of the students were gathered, analyzed, and compared in order to measure the effects of educational software on writing skills. The findings of this study indicated that the mean scores of the students increased significantly in dictation and reading writing lessons. However, there was no significant difference in essay writing. On the other hand, the e-learning raised students' interest in writing skills.

چکیده: این پژوهش با هدف بررسی میزان تأثیر استفاده از نرم افزارهای آموزشی در تقویت مهارت نوشتاری دانش‌آموزان پایه سوم شهر کرمانشاه انجام گرفت. روش این تحقیق با توجه به گروه‌های مورد مطالعه، تجربی است. از میان جامعه آماری، چهار دبستان به صورت تصادفی نمونه آماری را تشکیل داده‌اند. پس از تجزیه و تحلیل و مقایسه بین میانگین نمرات گروه‌ها تأثیر آموزش‌های نرم افزاری در تقویت مهارت نوشتاری تأیید شد. نمرات در دو درس املاء و بنویسیم فارسی به طور معنی‌داری افزایش پیدا کرده بود اما در درس انشای فارسی تأثیر معناداری نداشته است. از سوی دیگر آموزش‌های الکترونیکی علاقه‌مندی دانش‌آموزان را به مهارت‌های نوشتاری افزایش داده است.

Key words: educational software, dictation, composition, educational technology, writing skill.

کلیدواژه‌ها: نرم افزار آموزشی، املاء، انشا، فناوری آموزشی، مهارت نوشتاری

مقدمه

روند رو به رشد و پرستاب تحولات در زمینه‌های مختلف زندگی بشر تنها در طول چند دهه گذشته تغییرات شگرفی در عرصه زندگی و گستره فکر او به وجود آورده و حتی دور نمای آینده را نیز به کلی دگرگون کرده است. پیشرفت‌های اخیر انسان در علوم و تکنولوژی‌های مختلف از قبیل تکنولوژی ارتباطات، رایانه، سینما، تلویزیون، دستگاه‌ها و نرم‌افزارهای چندرسانه‌ای و دسترسی به داده‌های گسترده در شبکه‌های اطلاعاتی مختلف در همه عرصه‌ها به خصوص آموزش‌پرورش، نیاز به تجدیدنظر کلی در روش‌های یاددهی و یادگیری را ایجاد کرده است و به خصوص انجام تحقیقات آموزشی در این زمینه، ضرورتی مسلم است. با ورود رایانه و نرم‌افزارهای آموزشی به مراکز آموزشی و مدارس نحوه آموزش در شرف تحولات عظیمی قرارگرفته است (ذوفنون، ۱۳۸۵). ویژگی باز اصر امروز افجع اطلاعات است. سرعت حیرت‌انگیز توسعه فناوری اطلاعات، فضایی را ایجاد کرده است که ضروری است تمامی سازمان‌ها و مراکز آموزشی با تمام توان آمادگی لازم را برای مواجهه با آن را داشته باشند تا در مسیر رشد و توسعه از این حرکت پویا بازنمانند (سیف الهی، ۱۳۸۸). اگر محتواهای برنامه‌های درسی با استفاده از صدا، تصویر، متن، فیلم و ... ارائه شود، بهره‌گیری، تعامل و ارتباطات دوسویه و چند سویه بین معلم و شاگرد و نیز بین شاگردان ایجاد می‌شود و کیفیت فرآیند یاددهی و یادگیری را به بالاترین سطح خودمی رساند. می‌دانیم که یکی از اهداف عالی نظام تعلیم و تربیت، افزایش کیفیت یادگیری می‌باشد. لذا پسندیده است نظام آموزشی به دنبال سیاست‌های ابلاغی خود از جمله برنامه درسی ملی یا سند تحول بنیادین آموزش‌پرورش، با رشد و گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات در مدارس در جهت این هدف اصلی گام بردارد (سراجی، ۱۳۸۸).

با توجه به اینکه در آموزش و یادگیری الکترونیکی، یادگیرندگان نقش اصلی را ایفا می‌کنند، هر آنچه که طراحی می‌شود باید با نیازها، باورها، اندیشه‌ها و ارزش‌های فرهنگی یادگیرندگان سازگاری داشته باشد تا علاقه آنان جلب شود و انگیزه‌ی لازم را برای ادامه و تکمیل دوره پیدا کنند. یکی دیگر از ویژگی‌های مهم یادگیری الکترونیکی آن است که روند تداوم دروس باید بر اساس توانایی‌های یادگیرندگان تنظیم شود. به دلیل اینکه در بسیاری موارد، یادگیرندگان به تنها‌ی می‌آموزند و اراده و پشتکار آن‌ها برای ادامه دوره ضروری است، کشف نیازهای آنان

تأثیر استفاده از نرم افزارهای آموزشی در تقویت ...

نقش بسزایی در طراحی دوره ایفا می‌کند. اطلاعات به دست آمده از نیازها و باورهای یادگیرنده‌گان باید در کنار نظریه‌های آموزشی و یادگیری قرار گیرد و متعادل شود تا امکان عرضه آموزش با کیفیت بهتر فراهم شود (شعاری نژاد، ۱۳۸۸).

بهره‌گیری از تکنولوژی آموزشی به مفهوم جدید آن بی‌شک یکی از نوآوری‌های آموزشی محسوب می‌شود. تکنولوژی آموزشی یا فناوری آموزشی صرفاً کاربرد دستگاه‌های سمعی و بصری نیست. آموزش امروزه مفهوم جدیدی پیدا کرده است. مواد و وسائل آموزشی هم تنوع بیشتری یافته‌اند و کتاب درسی تنها یکی از آن‌ها به حساب می‌آید. نقش معلم هم بیشتر راهنمایی و رهبری و هدایت است تا متكلّم وحده بودن. در دهه‌های اخیر رویکرد سنتی یادگیری با ظهور فناوری‌های جدید مانند چندرسانه‌ای‌ها، فرارسانه‌ای‌ها و ارتباطات از راه دور دستخوش تغییرات اساسی شده است. فناوری همواره فرآیند تدریس و یادگیری را دچار تغییر و تحول ساخته است. یافته‌های جدید تأثیر فناوری بر یادگیری را تأیید می‌کند. مسعودی (۱۳۸۰) در تحقیقی با عنوان "تأثیر برنامه‌های تلویزیون آموزشی در فرآگیری درسی دانش آموزان دوره ابتدایی" به این نتیجه رسیده است که برنامه‌های تلویزیون آموزشی در میزان یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مؤثر بوده است. رستگار پور و عبدالahi (۱۳۸۴) در مقاله "راهبردهای توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات" بیان می‌کنند که بعضی از والدین معتقدند تلویزیون آموزشی بر مهارت‌های تحصیلی فرزندانشان اثر منفی می‌گذارد. مجیدی (۱۳۸۸) در تحقیقی با عنوان "بررسی تأثیر نرم افزارهای کمک آموزشی بر انگیزه پیشرفت تحصیلی دختران" نتایج بیان نموده که فیلم‌های تربیتی - آموزشی انتخاب شده قادر بودند انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر دیستانی را بالا برده و سبب افزایش مقاومت آنان در برابر مشکلات تحصیلی شوند. امین الرعایایی یمینی (۱۳۸۸) به بررسی یادگیری مهارت‌های هندسی به کمک نرم افزارهای هندسه پویا در دوره راهنمایی تحصیلی پرداخته است و مؤثر بودن یادگیری مهارت‌های هندسی با کمک نرم افزارهای هندسه پویا، نسبت به کلاس‌های متدالوی تأیید کرد. ضرایان و همکاران (۱۳۹۰) در تحقیق خود با عنوان "طراحی آموزشی برنامه یادگیری املای فارسی" نشان می‌دهند که جهت طراحی آموزشی یک برنامه یادگیری الکترونیکی مطلوب ویژه دانش آموزان اولین اقدام طراحی آموزشی، انتخاب یک الگوی طراحی مناسب است. این الگو شامل ویژگی‌های ظاهری وب سایت و عناصر فنی، پشتیبانی و ارتباطی می‌باشد. نتایج پژوهش غمین و نوروزی (۱۳۹۱) با

عنوان " تأثیر چندرسانه‌ای بر میزان یادگیری و یادداری درس لوحه نویسی فارسی " حاکی از افزایش یادگیری دانش آموزان در حیطه سمت شناسی، مهارت هماهنگی چشم و دست و تشخیص شکل لوحه است. یادگیری فراگیران در مقوله‌های ذکر شده به موازات کاربرد نرم افزار آموزشی لوحه نویسی به مراتب بهتر و بیشتر از روش سنتی بوده است و همچنین تأثیر این چند رسانه‌ای بر یادداری سمت شناسی مورد تأیید می‌باشد. عملکرد دانش آموزان در حیطه یادداری مهارت هماهنگی چشم و دست و یادداری تشخیص شکل لوحه در هر دو گروه آزمایش و کنترل تفاوت چشمگیری ندارد. در نهایت، تأثیر کاربرد چندرسانه‌ای بر افزایش یادگیری دانش آموزان مورد تأیید است.

تحقیقات متعدد خارجی نیز مؤید تأثیر آموزش الکترونیکی بر یادگیری است. هورسلی^۱ و ریچارد^۲ (۲۰۰۳) پس از بررسی تحقیقات و مطالعه درباره یادگیری از روی فیلم نتیجه‌گیری کردند که دانش آموزان از روی فیلم بهتر یاد می‌گیرند. تأثیر تلویزیون، فیلم و آموزش‌های تصویری و نرم افزاری را می‌توان با تکرار آن و توضیحات معلم افزایش داد. گادفری^۳ (۲۰۰۵) در تحقیقی با عنوان " وضعیت فن آوری‌شنیداری-دیداری " به این نتیجه رسید که در صد نسبتاً بالایی از این فناوری باید در دوره ابتدائی رواج پیدا کند. تیمویی^۴ (۲۰۰۵) تأثیر استفاده از شبکه‌های آموزشی در یادگیری مهارت‌های زبانی را مهم ارزیابی نموده و تلفیق کامپیوتر و برنامه درسی زبان را موجب بهبود نگرش دانش آموزان نسبت به تمرین نوشتن و هجی کردن بیان نموده است. بال^۵ (۲۰۰۷) در پژوهشی که انجام داده به این نتیجه رسیده است که مشاهده بعضی از برنامه‌های آموزشی بر یادگیری واژگان کودکان ۳ تا ۵ ساله مؤثر بوده است. کارن^۶ (۲۰۰۹) نیز کاربرد اینترنت را در آموزش زبان منجر به رشد مهارت زبانی خصوصاً در تلفظ صحیح کلمات می‌داند. دانشگاه کالیفرنیا در سال ۲۰۰۹ تحقیقی در زمینه تأثیر رسانه‌ها انجام داده است که با ۹۵ درصد اطمینان در ۳۲ درصد از نمونه‌ها رسانه‌های آموزشی مؤثر بوده است. آموزش با کامپیوتر بر روی دانش آموزان با اختلال یادگیری تأثیر مثبت داشته است مانند: افزایش درک

1. Horsley
2. Richard
3. Gadferi
4. Timoie
5. Ball
6. Karen

تأثیر استفاده از نرم افزارهای آموزشی در تعویت ...

خواندن در کودکان ناتوان یادگیری میراچر^۱ و همکاران در سال ۲۰۰۷ و آموزش روخوانی به دانش آموزان مبتلا به نارسا خوانی موسلى^۲ در سال ۲۰۰۸، و آموزش مهارت هجی کردن توسط هال و همکاران در سال ۲۰۰۹ و کاربرد مدل های دوگانه خواندن توسط مونتالی^۳ و لیواندوسکی^۴ در سال ۲۰۰۹ صورت گرفته است که نتایج این تحقیقات اثربخش بودن آموزش از طریق کامپیوتر را تأیید کرده اند. نتایج این پژوهش ها با یافته های این پژوهش که اثربخشی روش های درمانی با استفاده از رایانه را ثابت می کند مشابه به هم هستند و با یکدیگر همسو می باشند. لورنزو^۵ و همکاران (۲۰۱۱) با تحلیلی که از تأثیر چند رسانه ای گرافیکی بر فرآیند پیش نوشتاری دانش آموزان دوره ابتدایی داشته است معتقد است که استفاده از چند رسانه ای گرافیکی مزایایی در افزایش مهارت نوشتمن برای دانش آموزان دبستانی در بردارد.

جدول ۱: نقش های چهارگانه، در زمینه کاربرد فناوری اطلاعات در مدارس

اهداف	رویکرد
- برقراری ارتباط میان معلم و دانش آموز - کاهش محدودیت های زمانی و مکانی	اول: ارتباط دهنده
- دسترسی آسان به منابع جدید - دستیابی به مواد آموزشی با کیفیتی بالاتر از پیش	دوم: هدایت کننده آموزشی
- افزایش کیفیت یادگیری - تسهیل ارتباط میان مدیر دروس، معلم و دانش آموز	سوم: تسهیل کننده دانش آموز
- ایجاد مواد آموزشی تعاملی - ایجاد مواد آموزشی با کیفیت بالا	چهارم: ابزار طراحی و تولید تعاملی

هدف کلی این پژوهش تعیین میزان تأثیر نرم افزارهای آموزشی بر یادگیری دروس نوشتاری است. در این تحقیق دو فرضیه مورد تجزیه و تحلیل و سنجش قرار گرفته است: ۱- بین استفاده از نرم افزارهای آموزشی در مهارت های نوشتاری (املا، انشا و بنویسیم) دانش آموزان پایه سوم

1. Miracher

2. Mosli

3. Montali

4. Livandoski

5. Lorenz

ابتدايی و عدم استفاده از آن‌ها تفاوت معنی‌داری وجود دارد. ۲- استفاده از نرم‌افزارهای آموزشی در کلاس‌های دروس نوشتاری پایه سوم ابتدایی موجب علاقه‌مندی دانش‌آموزان به مهارت نوشتاری می‌شود.

روش تحقیق

این تحقیق چون در حوزه تحقیقات شبه تجربی است، با توجه به گروه‌های مورد مطالعه، تجربی است. جامعه آماری کلیه دانش‌آموزان دختر پایه سوم ابتدایی مناطق سه‌گانه شهر کرمانشاه می‌باشند که در سال تحصیلی ۱۳۹۰-۹۱ مشغول به تحصیل بوده‌اند. جامعه نمونه، چهار دبستان و در هر دبستان دو کلاس ۳۳ نفری و جمیعاً ۴ کلاس به تعداد کل ۱۳۲ نفر دانش‌آموز پایه سوم است که به روش تصادفی انتخاب شدند. دو کلاس به عنوان گروه آزمایشی و دو کلاس به عنوان گروه گواه در نظر گرفته شدند. متغیر مستقل دارای دو سطح آموزش‌های الکترونیکی و سنتی است که هر کدام از آن‌ها به یکی از گروه‌ها اختصاص داده شده است. الف) گروه اول، آموزش به‌وسیله خود محقق و با همکاری آموزگار هم پایه به عنوان معلم مدرسه مورد آزمایش با استفاده از نرم‌افزارهای آموزشی (گروه آزمایشی). ب) گروه دوم، آموزش بدون استفاده از نرم‌افزارهای آموزشی توسط معلمین مربوطه در مدرسه دیگر (گروه گواه). بدیهی است چون این متغیر مستقل (آموزش با دو سطح مختلف) یک متغیر کیفی است در مقوله مقیاس‌های طبقه‌ای اسمی قرار می‌گیرد. آزمون‌های پیشرفت تحصیلی معلم ساخته است که پس از بررسی اعتبار آن‌ها و داشتن روایی مناسب به‌وسیله (شورای متخصصین بررسی سوالات و روایی درونی و بیرونی آن‌ها) برای تمام گروه‌ها در پیش‌آزمون و پس‌آزمون انجام شد. محتوای سوالات با توجه به مواد درسی کتاب‌های مورد مطالعه در درس املا تعدادی لغت موردنظر قرار گرفته در پیش‌آزمون پرسیده شدند و سپس در پس‌آزمون همان لغات و یا لغات مشابه آن‌ها مجدداً پرسیده شدند تا تأثیر آموزش بر آن بررسی شود. در درس بنویسیم نیز محتوای سوالات تمرینات کتاب درسی که در یادگیری این درس تأثیر مهم‌تری داشتند با نظر کارشناسان انتخاب شد. در آزمون انشا هم از تمرینات نوشتاری کتاب درسی و نیز موضوعات مطرح شده استفاده گردید. نرم‌افزارهای آموزشی که مورداستفاده قرار گرفتند از بین انواع لوح‌های فشرده تأییدشده وزارت آموزش و پرورش که به مدارس ارسال شده بودند و نیز برخی از نرم‌افزارهای موجود در بازار که

تأثیر استفاده از نرم افزارهای آموزشی در تقویت ...

به تأیید وزارت آموزش و پرورش رسیده بودند و نیز از نرم افزارهای محتوا ساز استفاده شد. پژوهش حاضر در سه مرحله انجام شد: ۱- پیش آزمون ۲- تدریس در کلاس با استفاده از نرم افزارهای آموزشی و تدریس به روش سنتی به مدت شش هفته برای گروههای آزمایشی (دو گروه) دانش آموزان از مطالب آموزشی که از طریق رایانه و دیتا و بوسیله‌ی پرده ویدئو پروژکتور نمایش داده می‌شد استفاده کردند. در زمان نمایش نرم افزارهای درسی هر درس کتاب هر جا معلم احساس می‌کرد نیاز به توضیحات اضافی است، توضیحات لازم را بیان می‌کرد. ۳- پس آزمون. اطلاعاتی که از اجرای آزمون و پرسشنامه‌ها بدست آمده، جمع‌آوری، کدگذاری و وارد رایانه شد و با استفاده از نرم افزار SPSS در دو بخش توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌های تحقیق

با استفاده از جداول توزیع فراوانی، شاخص‌های مرکزی و شاخص‌های پراکنده‌ی به توصیف نتایج پرداخته شده است.

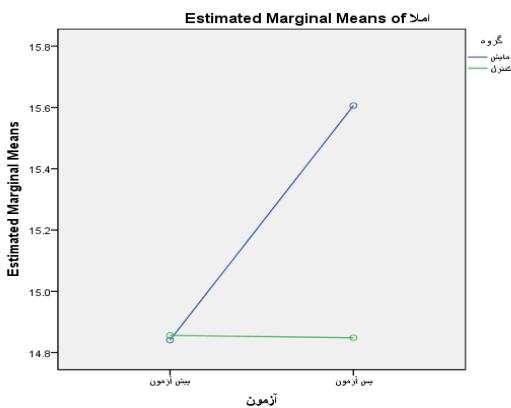
جدول ۲: میانگین و انحراف استاندارد میزان اضطراب امتحان دانش آموزان به تفکیک گروه کنترل و آزمایش

متغیر	گروه‌ها			
	آزمایش (n=۶۱)		کنترل (n=۶۶)	
	SD	M	SD	M
اما				
	پیش آزمون	۱۴/۸۴۱	۲/۰۳۸	۱۴/۸۵۶
استفاده از نرم افزارهای آموزشی				
	پس آزمون	۱۵/۶۰۶	۱/۰۵۵	۱۴/۸۴۸
انشا				
	پیش آزمون	۱۴/۲۸	۱/۸۸۹	۱۴/۲۸
نوشتمن				
	پیش آزمون	۱۴/۶۰۶	۲/۰۸۹	۱۴/۶۱۴
پس آزمون				
	پس آزمون	۱۵/۲۵	۱/۶۳۲	۱۴/۵۸۳

بر اساس اطلاعات جدول بالا، اگرچه نمرات پیشآزمون استفاده از نرمافزارهای آموزشی در کلاس گروه کترل و آزمایش تقریباً یکسان است اما نمرات پسآزمون افراد گروه آزمایش در مقایسه با گروه کترل، بجز در رابطه با مهارت انشا افزایش یافته است.

استفاده از نرمافزارهای آموزشی در کلاس درس، نمرات املای دانشآموزان دختر سوم ابتدایی را به طور معنی‌داری افزایش می‌دهد. میزان آن نیز بیانگر آن است که تقریباً $40/2$ درصد از نمرات دانشآموزان تحت تاثیر گروه (آزمایش و کترل) تغییر می‌کند. این نتایج به خوبی در نمودار تعاملی زیر نیز نمایان است.

نمودار ۱: نمودار خطی نمرات مهارت املای گروههای آزمایش و گروه کترل در پیشآزمون و پسآزمون

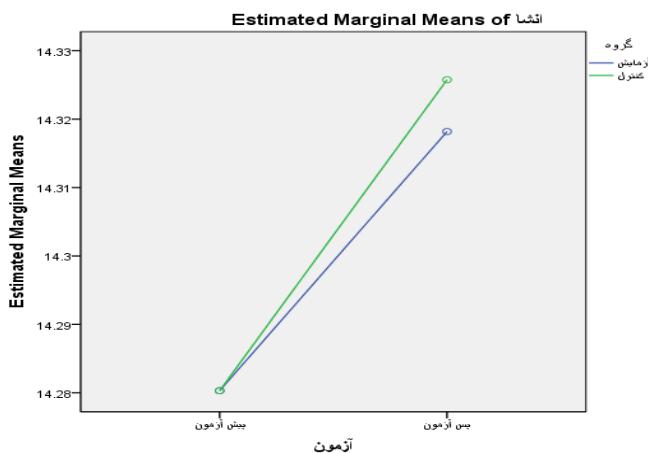

همان‌طور که در نمودار ۱ مشاهده می‌شود نمرات املای هر دو گروه در پیشآزمون تقریباً یکسان است، اما نمرات دانشآموزان پس از استفاده از نرمافزارهای آموزشی در گروه آزمایش به طور قابل توجهی افزایش یافته است این در حالی است که در گروه کترل چنین نیست. شبیه تند خط مربوط به گروه آزمایش نیز بیانگر همین نتیجه است.

چنانکه در نمودار ۲ ملاحظه می‌گردد نمرات مهارت انشای دانشآموزان پس از استفاده از نرمافزارهای آموزشی در گروه آزمایش افزایش یافته است اما این مقدار افزایش چشم‌گیر و قابل ملاحظه نمی‌باشد. شبیه تند خطوط مربوط به گروه آزمایش نیز بیانگر همین نتیجه است.

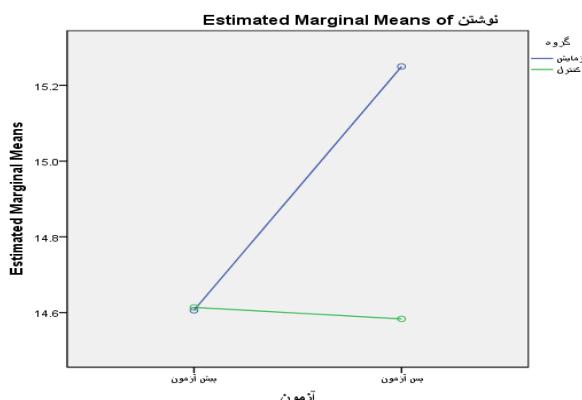
تأثیر استفاده از نرم افزارهای آموزشی در تقویت ...

نمودار ۲: نمودار خطی نمرات مهارت انشا در گروههای آزمایش و گروه کنترل

چنانکه در نمودار ۳ مشاهده می‌شود نمرات درس بنویسیم هر دو گروه در پیش‌آزمون تقریباً یکسان است، اما نمرات دانش‌آموزان پس از استفاده از نرم‌افزارهای آموزشی در گروه آزمایش به طور قابل توجهی افزایش یافته است این در حالی است که در گروه کنترل چنین نیست. شبیه تند خط مربوط به گروه آزمایش نیز بیانگر همین نتیجه است.

نمودار ۳-نمودار خطی نمرات درس نوشتن در گروههای آزمایش و گروه کنترل

بحث و نتیجه‌گیری

تمرینات درس بنویسیم در نرم افزارها تا حدودی از کیفیت خوبی برخوردار بودند نکته قابل بیان در حین آموزش به وسیله نرم افزارها این است که همان تمرینات را که قبل از دانش آموزان تصاویر آن را در کتاب درسی دیده و به سختی و یا تعداد کمی آنها را فرا می‌گرفتند همان تصاویر وقتی به شکل متحرک نمایش داده می‌شد جذابیت بیشتری به همراه آورده و یادگیری را بسیار آسان و سریع کرده است. هورسلی^۱ و ریچارد^۲ (۲۰۰۳) پس از بررسی تحقیقات و مطالعه درباره یادگیری از روی فیلم نتیجه گیری کردند که دانش آموزان از روی فیلم بهتر یاد می‌گیرند.

تأثیید فرضیه افزایش ایجاد علاقه و انگیزه در دروس نوشتاری توسط آموزش‌های الکترونیکی با تحقیق زیر همسو می‌باشد. برنامه‌های تلویزیون آموزشی در میزان یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مؤثر بوده است (ensusodi، ۱۳۸۰). همچنین نظرات معلمان و سایر افراد نمونه تحقیق، بیانگر مؤثر بودن برنامه‌های تلویزیون آموزشی بوده است. در پژوهش حاضر ایجاد علاقه و انگیزه مشهودترین و بارزترین نتیجه این تحقیق بود در طول مدت آموزش‌های الکترونیکی دانش آموزان برای رسیدن ساعت دروس نوشتاری لحظه شماری می‌کردند در ساعت شروع کلاس برای رفتن به سالن سمعی بصری بر هم پیشی می‌گرفتند و با دقت به دروس و تمرینات آن توجه می‌کردند و حتی اصرار داشتند که در ساعت تفریح و استراحتشان هم در کلاس بمانند و به بحث ادامه دهند.

بنابراین با توجه به تحقیقات انجام شده و تجربیاتی که برای محقق در حین انجام این تحقیق به دست آمد حاکی از آن است که می‌توان با استفاده از تصاویر اسلامیدها و تدبیر دیگر که به وسیله آموزش‌های نرم افزاری ممکن یادگیری دانش آموزان را در دروس املاء و بنویسیم فارسی افزایش داد ولی نرم افزارهای حاضر بر یادگیری درس انشا تأثیر چندانی نداشته است که ممکن است یکی از دلایل آن مربوط به تفاوت درس انشا با سایر دروس نوشتاری باشد چراکه انشا علاوه بر نوشتن، نوعی خلاقیت بوده که با تفاوت‌های فردی دانش آموزان و تجارب شخصی آنها در موضوعات مختلف از جمله خاطره‌نویسی، داستان نویسی رابطه مستقیم دارد.

تأثیر استفاده از نرم افزارهای آموزشی در تقویت ...

همچنین این نرم افزارها باعث به وجود آوردن علاقه مندی بیشتر دانش آموزان در یادگیری دروس نوشتاری گردیده است.

در مجموع با توجه به تحلیل داده های بدست آمده از این پژوهش که هم راستای سایر پژوهش های مرتبط نیز بود می توان نتیجه گرفت که روش آموزش با نرم افزارهای آموزشی می تواند در یادگیری املای دانش آموزان معمولی در مدارس عادی مؤثر باشد نیز می تواند در یادگیری ویژه درمان اختلال یادگیری دانش آموزان با اختلال املا مفید باشد و میزان موفقیت آنها را افزایش دهد. بنابراین پیشنهاد می شود که:

- مسئولان آموزشی، نرم افزارهای آموزشی متنوعی را متناسب با توان و نیاز دانش آموزان و بر اساس پایه های تحصیلی و کتب درسی آنها تهیه و تدوین نمایند.
- مسئولان آموزشی، در زمینه تدوین برنامه های آموزشی و کتاب های درسی، استفاده از نرم افزارها را جزء برنامه های آموزشی قرار دهند.
- به منظور آشنایی و تسلط هر چه بیشتر معلم ان با رایانه، کلاس های ضمن خدمت برگزار گردد.
- مدیران مدارس در آماده کردن کلاس های سمعی بصری و تهیه وسایل و نرم افزارهای آموزشی با آموزگاران کلاس همکاری لازم را داشته باشند.
- برای درس انشا، نرم افزارهایی با توجه به انواع انشا، گزارش نویسی، خاطره نویسی، قصه گویی، پرورش خلاقیت و ... تهیه شود.

منابع

- امیر تیموری، محمدحسن.(۱۳۸۶). رسانه های یادگیری یادگیری تهران: ساوالان.
- امین الرعایایی یمینی، سعید.(۱۳۸۸). بررسی یادگیری مهارت های هندسی به کمک نرم افزارهای هندسه پویا. پایان نامه ارشد رشته تکنولوژی آموزش، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی.
- جوادی فرد، زهره.(۱۳۹۰). بررسی تطبیقی آموزش الکترونیک در دانشگاه های مجازی انگلستان، ژاپن، ایران. تهران: دانشگاه علامه طباطبائی پایان نامه کارشناسی ارشد علوم تربیتی.

خدا مرادی، خداداد. (۱۳۸۱). مطالعه تأثیر آموزش به کمک رسانه‌های آموزشی شنیداری دیداری بر یادگیری درس زبان انگلیسی دانش آموزان پسر پایه اول دیبرستان در شهر روانسر (کرمانشاه) در سال تحصیلی ۸۰-۸۱ تهران: دانشگاه تربیت معلم پایان نامه کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی داگلاس براون. اچ. (۱۳۸۷). اصول یادگیری و آموزش زبان، ترجمه: منصور فهیم، تهران: انتشارات رهنما دایان لارسن، فریمن. (۱۳۸۴). اصول و فنون آموزش زبان، ترجمه منصور فهیم و ناصر موفقیان، تهران: رهنما.

درخانی، زهرا. (۱۳۸۵). تأثیر روش‌های آموزش فرآیند و آموزش تکلیف به روش‌های الکترونیکی تهران: مجله پژوهش در زمینه کودکان استثنایی سال نهم شماره ۲. ذوفنون، شهناز و لطفی پور، خسرو. (۱۳۸۵). رسانه‌های آموزشی برای کلاس درس. تهران، شرکت چاپ و نشر ایران، ص ۴۸.

ذوفنون، شهناز. (۱۳۸۶)، کاربرد فناوری‌های جدید در آموزش، تهران: انتشارات سمت. رستگار پور، عبدالهی. (۱۳۸۴). راهبردهای توسعه تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات، تهران: نشر دانش و مردم.

رضوی، عباس. (۱۳۹۰). مباحث نوین در فناوری آموزشی، اهواز انتشارات دانشگاه چمران. زینلی کرمانی، افسانه. (۱۳۸۹). زیرساخت‌های آموزش الکترونیکی در مراکز آموزشی تهران: مجله ارتباط علمی، دوره نهم، شماره دوم. سرمه، زهرا. بازرگان، عباس. (۱۳۸۸). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری، تهران: آگاه سیف، علی‌اکبر. (۱۳۸۵). روان‌شناسی پرورشی تهران: انتشارات آگاه.

سراجی، فرهاد. (۱۳۸۸). نگاهی نو به محیط‌های یادگیری الکترونیکی، تهران: فصلنامه مطالعات برنامه‌ریزی سال سوم شماره ۱۲، ص ۱۹.

شعاری نژاد، علی‌اکبر. (۱۳۸۸). مبانی روان‌شنختی تربیت، تهران: مرکز مطالعات فرهنگی، ص ۲۵. شعبانی، حسن. (۱۳۸۶). مهارت‌های آموزش‌پرورش، روش‌ها و فنون تدریس (جلد اول)، تهران: سمت. ضرایان، فروزان و همکاران. (۱۳۹۰). طراحی آموزشی برنامه یادگیری املای فارسی و اعتبارسنجی آن از دیدگاه متخصصان، فصلنامه مطالعات برنامه درسی ایران، شماره ۲۱.

عبدی، رحیم. (۱۳۸۶). یادگیری الکترونیکی و آموزش‌پرورش، تهران: موسسه توسعه فناوری مدارس هوشمند.

تأثیر استفاده از نرم افزارهای آموزشی در تقویت ...

عسگری، محبوبه.(۱۳۸۷). تأثیر بازی‌های رایانه‌ای بر یادگیری، تهران: مجله رشد و تکنولوژی آموزشی

.۷ شماره

عطاران، محمد.(۱۳۸۸). فناوری اطلاعات در آموزش و پژوهش، تهران: موسسه توسعه فناوری مدارس هوشمند.

غمین، خجسته و نوروزی، داریوش.(۱۳۹۱). تأثیر چند رسانه‌ای بر میزان یادگیری و یادداشت درس لوحه نویسی فارسی، فصلنامه روانشناسی تربیتی، شماره ۲۴، سال ۷.

فردانش، هاشم. (۱۳۸۶). مبانی نظری تکنولوژی آموزشی تهران: انتشارات سمت.
کرمی، بهزاد. (۱۳۸۷). تأثیر رسانه‌های آموزشی بر درس املاء فارسی دانش آموزان پایه چهارم شهرستان اهواز. تهران: پایان نامه کارشناسی ارشد تربیت مدرس.

گلاور، جان وبرونیگ، راجر.(۱۳۸۶). روان شناسی تربیتی اصول و کاربرد آن ترجمه کمال خرازی، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

مجیدی، اکبر.(۱۳۸۸).آموزش الکترونیکی، تاریخچه، ویژگی‌ها، زیرساخت‌ها و موانع تهران: فصلنامه تعلیم و تربیت تابستان ۸۸

مسعودی، حسن.(۱۳۸۰). اثرات تلویزیون آموزشی در مدارس ابتدایی، تهران، دانشگاه تربیت معلم تهران.
مسعودی، محمدرضا.(۱۳۸۸). تأثیر روش تدریس تلویزیون بر یادگیری تهران: انتشارات صدا و سیما.

Brown.T.(2005). The Role of M-Learning in the future of e-learning in Africa.
Presented at the 21st ICDE word Conference,2033, retried 14.

Connolly,T.M. Boyle,E.A,StansfeldM.H.,Haney,T.(2007).The potential of online games as collaborative learning environment . Internation journal for Advanced Technology.for learning,4(4).

Horsley, Mike and Richard walker (2003).video based class room observation systems for examining the use and Role of Text books and teaching Materials in learning.Eighth International Conference on Learning and Educational Media.

Lorenz, B., Green, T., and Brown, A. (2011). Using Multimedia Graphic Organizer Software in the Prewriting Activities of Primary School Students: What Are the Benefits? Computers in the Schools, v26 n2 p115-129.

Karen, G.(2009). The Effect of Communication Student Outcomes in a Web-base,pp.123.

Timoe, C. (2005). Constructing a Streaming Video-Based Learning Forum for Collaborative learning .J l. of educational multimedia and hypermedia.pp.2.

Wang,s.song.H (2008).learning community and network learning community.Inlawrence A. Tomie. Encyclopedia of information Technology Curriculum intergration.Hershey:information Science.